

eilanden alsmede de zuidelijke helft van Sachalin, welke het keizerlijk Rusland na de verloren Russisch-Japanse oorlog van 1904-05 aan Japan had moeten afstaan, moesten weer Russisch gebied worden. Die prijs werd door Roosevelt vlot betaald; een belangrijke overweging daarbij was dat zijn *Joint Chiefs of Staff* hem hadden meegedeeld dat men, zo nog een veldtocht tegen de Japanners op het vasteland van Azië nodig was, daarbij de hulp van het Rode Leger niet kon ontberen.

Met betrekking tot Buiten-Mongolië en Mandsjoerije had Roosevelt toezeggingen gedaan die, aangezien beide gebieden traditioneel onder Chinese invloed hadden gestaan of zelfs deel van China waren geweest, Tsjiang Kai-sjek, naar te voorzien viel, pijnlijk zouden treffen – deze werd dan ook niet ingelicht.

★

In de eerste vier maanden van '45 werden de operaties ingezet die de *Joint Chiefs of Staff* begin oktober '44 aan MacArthur en Nimitz hadden gelast: MacArthur landde op 9 januari op Luzon en Nimitz liet op 19 februari Iwo Jima en op 1 april Okinawa bestormen. In alle drie de gevallen duurde de strijd door de hardnekkige tegenstand welke de Japanners boden, veel langer dan was voorzien; op Iwo Jima en op Okinawa leden de Amerikanen zware verliezen, terwijl zowel bij die twee eilanden alsook bij Luzon tevens verscheidene Amerikaanse vloot-eenheden ten onder gingen door de inzet van de Japanse *Kamikaze*-vliegtuigen.¹

Op Luzon trok MacArthurs voorhoede op 3 februari Manila binnen. De bevelhebber van het Japanse leger op de Philippijnen had de stad tot open stad verklaard en had zich met zijn troepen in het binnenland teruggetrokken maar ongeveer dertigduizend Japanse militairen (marinepersoneel en mariniers) waren er achtergebleven teneinde de haven te

¹ In de Middeleeuwen was Japan eens beschermd gebleven tegen een grote Chinese invasie doordat de Chinese vloot was uiteengeslagen door een typhoon, welke toen in Japan was aangeduid als 'de goddelijke wind', *Kamikaze*. Die naam werd gegeven aan de vliegtuigen welke piloten de opdracht hadden, zich met hun vliegtuig en zijn bommenlast op een Geallieerd schip te pletter te werpen. De *Kamikaze*-vliegtuigen waren in de regel, maar niet steeds, bemand met vrijwilligers. Van elke honderd piloten slaagden slechts weinigen (volgens de Japanse historicus Saboero Ienaga één tot drie) er in, een Geallieerd schip te raken.